

Облікова картка НДДКР

Державний обліковий номер: 0221U104307

Державний реєстраційний номер: 0120U101095

Відкрита

Дата реєстрації: 13-03-2021

1. Етапи виконання

Номер етапу: 1

Назва етапу: Обґрунтування стратегічних напрямків зі збереження фіторізноманіття Правобережного Степу в умовах дестабілізованого середовища. Визначення созологічно найцінніших територій – потенційних об'єктів природно-заповідного фонду

Початок етапу: 01-2020

Закінчення етапу: 12-2020

Вид звітнього документа: Проміжний звіт

2. Виконавець

Назва організації: Криворізький ботанічний сад Національної академії наук України

Код ЄДРПОУ/ІПН: 05540072

Підпорядкованість: Національна академія наук України

Адреса: вул. Маршака 50, м. Кривий Ріг, Криворізький р-н., Дніпропетровська обл., 50000, Україна

Телефон: 380564384922

Телефон: 380564384803

E-mail: botgard@ukrtel.dp.ua

3. Власник результатів НДДКР (продукції)

Назва організації: Криворізький ботанічний сад Національної академії наук України

Код ЄДРПОУ/ІПН: 05540072

Адреса: вул. Маршака, буд. 50, м. Кривий Ріг, Криворізький р-н., Дніпропетровська обл., 50089, Україна

Підпорядкованість: Національна академія наук України

Телефон: 380564384922

Телефон: 380564384803

Телефон: 380564384802

E-mail: botgard@ukrtel.dp.ua

4. Джерела та напрями фінансування

Підстава для проведення робіт: 34 - договір (замовлення) з центральним органом виконавчої влади, академією наук (головними розпорядниками бюджетних коштів на проведення НДДКР)

КПКВК: 6541230

Напрямок фінансування: 2.1 - фундаментальні дослідження

Джерела фінансування

Джерело фінансування: 7713 - кошти держбюджету

Фактичний обсяг фінансування за звітний етап: 306.163 тис. грн.

5. Науково-технічна робота

Назва роботи (укр)

Розробка регіональних стратегічних напрямів збереження фіто- та біотопічного різноманіття Правобережного Степу

Назва роботи (англ)

Development of regional strategic directions for conservation of phyto- and biotopic diversity of Right-Bank Steppe

Реферат (укр)

Проведено аналіз публікацій, присвячених проблематиці розробки шляхів збереження ландшафтного та біотичного різноманіття. З'ясовано, що для досягнення європейських стандартів створення заповідних територій виникає нагальна необхідність у використанні нетрадиційних природоохоронних підходів. Посилення каркасу екомережі можливе за рахунок використання не лише малопорушених, а й напівприродних і навіть девастрованих ландшафтів як відновлювальних елементів та екокоридорів локального рівня. Виокремлено п'ять основних напрямків регіональної стратегії збереження фіто- та біотопічного різноманіття Правобережного степу: виявлення цінних територій, перспективних щодо включення в систему Смарагдової мережі; створення нових об'єктів природно-заповідного фонду (ПЗФ); ренатуралізація антропо- та техногенно трансформованих територій задля розширення сітки локальних екологічних коридорів; екологічна просвіта та залучення громадськості до діяльності зі збереження біологічних ресурсів; координація дій департаментів екології адміністративних областей Степової зони, наукових та громадських природоохоронних організацій. Розглянуто особливості сучасного стану фітобіоти 19 обстежених природних та трьох постмаїнінгових урочищ. Здійснено відбір найцінніших у фітосозологічному відношенні об'єктів згідно інструктивних та методичних матеріалів виділення територій, придатних до оголошення об'єктами природно-заповідного фонду, а саме: балки Зелена, Демурина та Кулябчина, придолинно-балковий комплекс території у середній частині басейну Інгульця в районі с. Сидорівка (колишня Городуватка), природно-постмаїнінговий комплекс «Рахманівський» та постмаїнінговий кар'єрно-відвальний комплекс «Стародобровольський». Надано матеріали до обґрунтування трьох регіональних ландшафтних парків – «Балка Зелена», «Балка Демурина», «Городуватський».

Реферат (англ)

We analyzed publications devoted to development of ways to preserve landscape and biodiversity. It was found that in order to achieve European standards for the creation of protected areas, there is an urgent need to use non-traditional conservation approaches. Strengthening the framework of the ecological network is possible due to the use of not only undisturbed, but also semi-natural and even devastated landscapes as restorative elements and eco-corridors of the local level. We highlighted five main directions of the regional strategy for conservation of phyto- and biotope diversity of the Right-Bank Steppe: detection of valuable areas promising for inclusion in the Emerald Network system; creation of new objects of the Nature-Preservation Fund (NPF); renaturalization of anthropically and technogenically transformed territories in order to expand the network of local ecological corridors; environmental education and public involvement in the conservation of biological resources; coordination of actions of ecology departments of administrative regions of the Steppe zone, scientific and public environmental organizations. Peculiarities of the current state of phytobiota of 19 surveyed natural and three post-mining landmarks are considered. The selection of the most phytosozologically valuable objects according to the instructive and methodical materials of selection of territories suitable for declaring objects of nature reserve fund, namely: gullies Zelena, Demuryrna and Kuliabchyna, valley-gully complex of the territory in the middle part of Ingulets basin near Sydorivka (formerly Horoduvatka), natural-post-mining complex "Rakhmanivsky" and post-mining quarry-dump complex "Starodobrovolsky". Materials for substantiation of three regional landscape parks – "Balka Zelena", "Balka Demuryrna", "Horoduvatskyi" are provided.

Індекс УДК: 504.54.062.001.26, 504.54.062(1/9), 502.4(1/9); 502.7(1/9); 502.4(100); 502.7(100); 502.4:001.89; 502.7:001.89, 502.4(477), 504.06

6. Науково-технічна продукція (НТП)

НТП 1

Назва продукції (укр): Проміжний звіт НДР по темі "Розробка регіональних стратегічних напрямів збереження фіто- та біотопічного різноманіття Правобережного Степу"

Назва продукції (англ): Interim Report for scientific research topic "Development of regional strategic directions for conservation of phyto- and biotopic diversity of Right-Bank Steppe"

Очікувані результати: Проведено картографічний аналіз території Правобережного Степу в межах Інгулецького екокоридору з метою виявлення природних ділянок з мінімальними антропогенними порушеннями та постмайнінгових об'єкті

Галузь застосування: Вищі навчальні заклади; екологічні відділи регіональних виконавчих органів і підприємств

Опис продукції (укр): розширення існуючої мережі об'єктів природно-заповідного фонду для збереження фіторізноманіття у регіонах із високим антропогенним і техногенним навантаженням, зменшення негативного впливу дестабілізованого середовища на якість життя населення

Соціально-економічна спрямованість НТП: Поліпшення стану навколишнього середовища, Поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Стадія завершеності НТП: Звіт по НДДКР

Впровадження НТП: Не впроваджено

Строки впровадження:

Виробник продукції: Криворізький ботанічний сад НАН України

Споживачі продукції:

Перспективні ринки:

Права інтелектуальної власності: За договорами

Форми та умови передачі продукції: Продаж продукції

НТП 2

Назва продукції (укр): Класифікація біотопів постмайнінгових ландшафтів

Назва продукції (англ): Classification of biotopes of post-mining landscapes

Очікувані результати: Методи, теорії

Галузь застосування: Результати виконаної роботи будуть використані в навчальному процесі низки закладів вищої освіти; екологічних відділів регіональних виконавчих органів і підприємств

Опис продукції (укр): Включення созологічно цінних постмайнінгових об'єктів як локальних екокоридорів в умовах високої фрагментованості степових екосистем сприятиме ефективнішому функціонуванню природних екосистем через обмін генетичним матеріалом. Результати досліджень можуть бути використані при вдосконаленні екомережі Степової зони України. Здійснена класифікація природних біотопів та новостворених, унікальних для території України, «технобіотопів»

Соціально-економічна спрямованість НТП: Поліпшення стану навколишнього середовища

Стадія завершеності НТП: Ідея, концепція

Впровадження НТП: Не впроваджено

Строки впровадження:

Виробник продукції: Криворізький ботанічний сад НАН України

Споживачі продукції:

Перспективні ринки:

Права інтелектуальної власності: За договорами, В Україні

Форми та умови передачі продукції: Результати досліджень можуть бути використані при вдосконаленні екомережі Степової зони України

7. Бібліографічний опис

Красова О. О., Полчанінова Н. Ю., Лисогор Л. П. Ксеротичні біотопи Криворізької частини басейну річки Інгулець: природоохоронна цінність у ботанічному та арахнологічному аспектах. Захист та охорона біорізноманіття України : Рослинний світ та гриби. Серія : Conservation Biology in Ukraine. Вип. 16. Т. 1. Київ; Чернівці : Друк Арт, 2020. С. 116–125.

Різноманітність ґрунтів, рослинності та біотопів регіонального ландшафтного парку «Балка Кобильна» / О. О. Красова, О. О. Долина, О. М. Сметана, Л. П. Лисогор. ScienceRise: Biological Science. № 1 (22). Харків, 2020. С. 16–24.

Созофіти у постмайнінгових ландшафтах Кривбасу / А. О. Павленко, О. О. Красова, І. І. Коршиков, М. О. Баранець. Вісник ОНУ. Біологія. 2020. Т. 25, вип. 1(46). С. 23–41.

Шоль Г. Н., Красова О. О., Баранець М. О. Нові знахідки видів Червоної книги України та Бернської конвенції (Резолюція 6) у Правобережному Степу. Знахідки видів рослин, тварин та грибів, що знаходяться під охороною в Україні. Серія : Conservation Biology in Ukraine. Вип. 19. Вінниця : ТВОРИ, 2020. С. 641–645.

Assessment of the conservation value of dry grassland habitats in the Inhulets River basin (Central Ukraine) based on vegetation and spider research / N. Polchaninova, O. Krasova, L. Lysohor, T. Atemasova. Hacquetia. 2021. 20/1. P. 225–242.

Eastern European Steppe Database / D. Vynokurov. Vegetation Classification and Survey. 2020. Issue 1. P. 149–150.

8. Звітна документація

Кількість сторінок в звіті: 87

Мова звіту: Українська

Кількість файлів у звіті: 1

9. Заключні відомості

Перелік осіб-виконавців

Баранець Микола Олександрович

Красова Ольга Олександрівна (к. б. н.)

Павленко Анатолій Олегович

Шевчук Наталія Юріївна (к. б. н.)

Шоль Галина Назарівна

Керівник організації:

Коршиков Іван Іванович (д. б. н., професор)

Керівники роботи:

Красова Ольга Олександрівна

**Керівник відділу реєстрації наукової діяльності
УкрІНТЕІ**

Юрченко Т.А.